

Notat om tildeling af landsbyprisen 2018 og ekspertpanelets vurdering

Der er indkommet 5 forslag til modtager af Region Midtjyllands Landsbypris 2018:

Dato 11-01-2018

Karsten Bækgaard

Tel. +4529617769

Karsten.Baekgaard@RU.RM.DK

1-33-76-13-17

Side 1

Kandidater til landsbyprisen	Indbygger-tal pr. 1. januar 2012	Indbygger-tal pr. 1. januar 2017	Indstillet af
Glesborg 1)	498	577	LAG Djursland
Mols i udvikling 2)	3866	3752	LAG Djursland
Foreningen Fursund 3)	1595	1389	LAG Skive-Viborg
Sall 1)	236	238	LAG Randers-Favrskov
Tim 1)	868	893	LAG Lemvig-Ringkøbing-Skjern

1): Kilde. Statistikbanken

2): 24 landsbyer på Mols og Helgenæs – indbyggertal oplyst af LAG Djursland

3): Landsbyerne Selde, Åsted, Junget og Thorum – befolkning i de 4 sogne, da Selde er den eneste landsby med over 200 indbyggere. Indbyggertal fra "Sogn.dk".

De indkomne forslag er vurderet af et ekspertpanel / bedømmelsesudvalg bestående af følgende:

- Egon Noe, professor og centerleder på Syddansk Universitet.
- Helle Nørsgaard, seniorforsker, Ph.d, Statens Byggeforskningsinstitut.
- Karsten Jensen, Chefkonsulent, Tønder kommune.
- Søren Andreasen, Landdistriktsmedarbejder Jammerbugt kommune.
- Karsten Bækgaard, Chefkonsulent, Region Midtjylland (formand).

Det Rådgivende Udvalg for Regional Udvikling har på møde den 13.

september 2017 har drøftet landsbyprisen og anbefaler at man bruger samme kriterier som ved tildeling af landsbyprisen 2017. Det betyder, at Landsbyprisen 2018 kan tildeles en landsby, der ikke må have over 2.000 indbyggere. Kandidater til landsbyprisen vil blive vurderet efter

den bedst samlede opfyldelse af følgende kriterier:

- Fremgang i indbyggertal eller at en negativ udvikling er vendt.
- Gennemførte og igangsatte større projekter og initiativer, der viser nye veje til fornyelse og udvikling, ikke nødvendigvis fysiske investeringer.
- Sanering, fornyelse og forbedring af det fysiske miljø i landsbyen.
- Et stærkt engagement og samarbejde mellem borgerne, foreningslivet, erhvervslivet, kommunen og andre aktører fx med en stor frivillig indsats og bidrag med private midler.
- Landsbyen har trodset særligt vanskelige vilkår, fx nedlæggelse af arbejdspladser, offentlig service m.m.
- Gennemført en særlig indsats i forhold til energi og/eller miljø eller fødevarerudvikling eller øvrige regionale erhvervsmæssige styrkepositioner.
- Udvikling baseret på en planlagt udviklingsindsats. Der lægges vægt på, at der er tale om en udvikling inden for de seneste 3-5 år.
- Et tæt samarbejde med nabolandsby(er) om fælles faciliteter, arrangementer m.m., således at prisen kan tildeles to eller flere landsbyer.

Ud for hvert kriterie har ekspertpanelets medlemmer afgivet en karakter fra 0-10.

Karakter	Beskrivelse
10	Gives for opfyldelse af et kriterium, der vurderes som bedst tænkeligt
9	Gives for opfyldelse af et kriterium, der vurderes meget over middel
8	Gives for opfyldelse af et kriterium, der vurderes noget over middel
7	Gives for opfyldelse af et kriterium, der vurderes over middel
6	Gives for opfyldelse af et kriterium, der vurderes lidt over middel
5	Gives for en middel beskrivelse, for opfyldelse af kriterium
4	Gives for opfyldelse af et kriterium, der vurderes lidt under middel
3	Gives for opfyldelse af et kriterium, der vurderes under middel
2	Gives for opfyldelse af et kriterium, der vurderes noget under middel
1	Gives for opfyldelse af et kriterium, der vurderes meget under middel
0	Gives for netop acceptabel beskrivelse, for opfyldelse af kriterium

Ekspertpanelets vurdering

Følgende skema viser de sammenlagte point fra ekspertpanelets vurderinger.

	Glesborg Norddjurs Kommune	Mols i udvikling Syddjurs Kommune	Foreningen Fursund Skive Kommune	Sall Favrskov Kommune	Tim Ringkøbing- Skjern Kommune
Fremgang i indbyggertal	46	22	21	35	39
Gennemførte større projekter	35	39	34	44	37
Sanering og fornyelse m.m.	36	36	34	43	35
Stærkt engagement med frivillig indsats	44	39	41	43	42
Særlige vanskelige vilkår som er trodsset	38	33	39	43	31
Særlig indsats – energi, miljø, fødevarer	23	32	22	37	34
Planlagt indsats	26	43	31	45	37
Et tæt samarbejde med nabolandsbyer	31	47	46	31	33
Overordnet vurdering	36	36	36	42	36
Point i alt	315	327	304	353	324

Ekspertpanelets anbefaling

Ekspertpanelet anbefaler, at Landsbyprisen 2018 tildeles til **Sall i Favrskov kommune**.

Ekspertpanelet har vurderet de 5 kandidater i forhold til ovenstående 8 kriterier. For at give en så ensartet vurdering har ekspertpanelet givet den enkelte kandidat point fra 0 til 10 (hvor 10

er bedst) inden for de 8 kriterier samt også givet fra 0 til 10 point for en samlet overordnet vurdering. Ekspertpanelet har desuden givet kommentarer til pointgivningen.

Resultatet af vurderingen er, at Sall får flest point af ekspertpanelet, samt får højest point på "overordnet vurdering" og i øvrigt får højest point på fem ud af otte kriterier.

Begrundelser for tildeling til Sall

Indstillingen af Sall er især begrundet i:

- En fastholdelse / lille fremgang i befolkningstal
- Der er gennemført en række større projekter – friplejehjem, skole, forsamlingshus, bypark m.m.
- Fødevarerinitiativer
- Der er udvist et meget stort engagement og frivillig indsats og der er også et godt samarbejde mellem foreningsliv, erhvervsliv og iværksættere
- Samarbejde med andre byer
- Udvikling baseret på en udviklingsplan.

Sall har med udgangspunkt i en ældre udviklingsplan skabt de første tanker om et friplejehjem, som er etableret med 26 pladser i 2016. Sall Beboerforening har indgået en brugsrets aftale med kommunen om vedligeholdelse af byparken, der etableret med støtte fra fonde, kommunen m.fl. Byparken er etableret med bærbuske, frugttræer og en aktivitetshytte med borde og bænke samt en bålplads.

Ekspertpanelet har bl.a. bemærket følgende:

- At der er tale om en planlagt indsats er der ingen tvivl om. Det er flot organiseret og den årlige gennemgang af handlingsplanerne og deres aktualitet er helt i top, særligt evnen til også at vælge fra, eks. omkring Multihallen som følge af ændrede behov, er bemærkelsesværdig.
- Der er i mine øjne tale om en meget attraktiv landsby med et stort engagement og en lokalbefolkning som vil fremskridt og fremtid. At skabe en friskole med lige så mange elever som der er indbyggere i byen er meget flot, og at man så også har vuggestue og friplejehjem med er endnu et plus.

Ekspertpanelets bemærkninger til alle kandidaterne

I det følgende er medlemmerne af ekspertpanelets begrundelser samlet ud for hver kandidat samt generelle kommentarer.

Glesborg

- Er karakteriseret ved meget stort frivilligt engagement, og med et godt samspil mellem foreninger, frivillige, erhvervsliv og kommune. Det er imponerende at man har formået at holde fast i en dagligvarebutik, og sikre en fremgang i indbyggertallet. Med beliggenheden i Norddjurs kommune må man sige at Glesborg har relative vanskelige forhold at udvikle sig under.

- Ansøgningen tegner et billede af en mindre landsby med et stærkt sammenhold, et flot engagement og en god iderigdom. Det er inspirerende at se, at udviklingen er skabt i en bevidst strategisk tilgang og et slogan, som det ser ud til at hele byen kan se sig selv i. Det ser ud til, at man er lykkedes med et kraftfuldt slogan, som virkelig har fat i det lokale potentiale, og som derved har været med til at skabe nyt liv og nye aktiviteter, der understøtter sloganet. Det er en udvikling, som spirer fra Beach Arena er skabt, ildsjælen er tændt og der er til stadighed bygget ovenpå.
- Ansøgningen er mindre skarp på den særlige indsats og samarbejde med nabobyer, men det rokker ikke ved, at Glesborgs model baseret på et stærkt slogan omsat til handlinger, også kan inspirere andre.
- En fin landsby med mange tiltag, centreret omkring sport og øvrige foreningers samarbejdsevne omkring en række arrangementer. Motion og fysiske aktiviteter, med sportsfaciliteter og Byparken som epicentrum, synes at være den store driver for byens selvforståelse og udvikling. Der er positiv befolkningstilvækst, mere ned 10%. Selv om det er små tal er det en flot udvikling. Der er gennemført større projekter omkring børneområdet og byens Brugs. Men meget af det der listes er mindre projekter og vedligeholdelse, som jeg hellere vil henføre under sanering, Fornyelse og vedligehold. De mange arrangementer, nogle ret store, vidner om et godt sammenhold og engagement. Særligt den store indsats for at blande skole og idrætsforening må have været krævende at etablere. Vedrørende overvindelse af særligt vanskelige vilkår, vælger jeg at betragte årene 2012-17 som de væsentligste at vurdere. Flytningen af overbygningen skete i 2008 og "tæller" derfor ikke rigtigt med. Dog er det en flot bedrift at styre uden om befolkningsreduktion. Den særlige indsats for miljø og energi har jeg svært ved at tilskrive landsbyen – da der kun nævnes en kommunal kloakseparering - herudover er der intet beskrevet på dette punkt. En egentlig planlagt udvikling har jeg svært ved at finde beskrevet – der er dog lidt om netværk ud over byen og satsning på beachhåndbold. Samarbejdet med andre byer begrænser sig tilsyneladende til skolesamarbejdet medrørene håndboldstævnet.
- Flot befolkningstilvækst dog oplyst pr. 2011 og ikke 2012. Også generel positiv udvikling med udbygning af multihal, Superbrugs mv., etablering af Glesborg Beach Arena samt stor foreningsaktivitet og et aktivt erhvervsliv. Mistede i 2008 overbygningen på den lokale skole og har efterfølgende etableret skolesamarbejde, men også andre samarbejder med to nabolandsbyer med samling af vuggestue, børnehave og skole. Etablering af messe og sommermarked. Stærkt samarbejde men primært mellem lokale borgere. Gennemført kommunal byforskønnelse. Ingen særlige udfordringer og ej heller særlige indsatser.

Mols

- Initiativet med landsbyklynger afspejler en vigtig udvikling i forhold til samarbejde mellem landsbyerne. Og der er mange spændende initiativer i gang på Mols. To forhold som jeg synes gør landsbyklyngen lidt uden for konkurrence, er for det første at er det støttet af RealDania og dermed andre udefrakommende økonomiske forudsætninger og for det andet at der har været ansat en professionel koordinator på projektet. Desuden bliver landsbyklyngerne evalueret som et led i RealDania projektet og for dermed opmærksomhed fra anden side.
- Et spændende pilotprojekt på landsbyklyngetanken. Udfordringer og muligheder beskrives fint og der er taget meget fine skridt til ud fra nogle definerede strategiske indsatser at arbejde med nogle konkrete handlinger, der støtter op om strategien. Så

forudsætningen er meget fin, men der mangler dog en lille tydelighed i beskrivelsen af, hvordan klyngen spiller sammen med bottom-up processer i de deltagende byer, og hvordan man for alvor vil lykkes med at gøre klyngeinitiativerne folkeligt forankret. Og endelig mangler endnu nogle vægtige resultater. Der nævnes mange aktiviteter, men jeg kan ikke tydeligt se dem som et resultat af klyngesamarbejdet, men nok snarere aktiviteter, der i øvrigt sker. Dog beskrives meget spændende og lidt skæve aktiviteter som delebil og et forprojekt om havnebad. Det er naturligt at resultaterne endnu er få, idet klyngen er i sin vorden, meget er på ønskebrættet og i opstart og det vurderes for tidligt, at kunne sige noget reelt om klyngens mere varige effekt. De vil sikkert være et stærkt bud næste eller kommende år.

- Et fin sammenslutning med mange gode initiativer. Virker velorganiseret med gennemtænkte og sammenhængende planer. Der skabes lidt uklarhed omkring fremgang i indbyggertal, da de vælger at fremhæve visse tal på et gunstigt tidspunkt, medens fraflytning ikke nævnes. Jeg forholder mig til opgørelsen de 2 ønskede år (2012-2017), for at sikre mest fair sammenligning med de andre kandidater, og her har de haft en tilbagegang. Der er et flot sammenhold med mange involverede borgere og en stor interesse for fælles fremskridt på trods af afstand og lokale interesser. Der er mange planer for sanering og udviklingsprojekter, og de er også velunderbyggede og delvist finansieret, men det er ikke gennemført. Planer for fælles madhus og særligt etablering af en delebilsordning. Der bestemt et godt samarbejde og stærkt engagement. De særlige vanskeligheder er ikke indtruffet og trodset – men er afværget. Da det ikke er indtrådt og overvundet giver jeg 5 her. Lidt urimeligt måske, da de jo har arbejdet for at afværge det. Mange fine planer. Og et flot og beundringsværdigt samarbejde byerne imellem.
- Tilbagegang i befolkning, men beskrivelse af tilvækst i børnehaver samt skole. Aktiv fortsættelse af landsbyklyngesamarbejde igangsat af Realdania. Etablering af fødevarerfællesskab og delebilsordning. Planlagt udvikling med strategiske indsatsområder samt initiativ til at realisere osteproduktion, et lokalt fødevarerforum og turistrettede tiltag. Strategisk udviklingsplan, mange initiativer og større projekter samt fortsættelse af samarbejde i landsbyklynge.

Foreningen Fursund

- Jeg opfatter Fursund som dem der er underlagt de vanskeligste vilkår, i forhold til at opretholde området som et godt sted at leve og bo. Jeg hæfter mig særlig ved den måde, man har formået at etablere et sammenhold og samarbejde på tværs af gamle sogneskel, og ved den måde man har formået at bruge kreativitet og kunst som løftestang for fornyelse og forskønnelse, og hvordan det har været med til at løfte andre aktiviteter også.
- Ansøgningen beskriver en spændende model for, hvordan lokal udvikling og samarbejde mellem landsbyer er kick startet af et områdefornyelsesprojekt. Der er en fin vægtning af aktiviteter i hver landsby, usædvanlig mange aktiviteter på tværs af byerne med stor deltagelse og røde tråde/strategiske indsatser særligt omkring kunst og kultur, Også meget stærkt at man faktisk har formået at skabe mindre erhverv omkring dette tema.
- Fremgang i indbyggertal er der ikke – tvært imod. Gennemførte større projekter er der nogle af. Skovrejsning, tårne og en privat anlagt legeplads er flagskibene. Men der er mange mindre anlægsprojekter også, hovedsageligt centreret omkring kunst. Sanering og byfornyelse er lidt på samme niveau som anlægsprojekterne og der er en glidende overgang mellem de 2 i dette tilfælde. Engagementet på Fursundegnene vil jeg, ud fra

de mange fælles initiativer omkring kunst, beplantning, vedligeholdelse, aktiviteter samt vilje og lyst til at ville hinanden, vurderer til et 9 tal. Det foreningsorganiserede engagement er også positivt. Flere gennemførte Erhvervsinitiativer, i sær i Junget trækker op på parameteret for særlige vanskelige vilkår som er trodset. Der er generel indbyggermæssig tilbagegang i området, men det der bliver er engagerede og investere i egnen. En særligt indsats på miljø, energi og fødevarer er jeg, udover driving dinner, ikke stødt på i det beskrevne. En planlagt indsats, i form af tilrette handlingsplaner og strategier rettet mod et fælles konkret mål, synes ikke at være genstand for en tilrettelagt proces. Der er helt sikkert et tæt og engageret samarbejde landsbyerne imellem.

- Væsentlig befolkningstilbagegang målt i 2012 hhv. 2017. Større projekter igangsat i de fire samarbejdende landsbyer med indsatser bl.a. i relation til Århus Kulturhovedstad 2017. Samarbejde primært centreret omkring deltagelse i landsbyernes forskellige aktiviteter og foreninger. Flere lokale tiltag og aktiviteter igangsat, men primært ift. kunst og foreningsliv.

Sall

- Her er vidner især etableringen af friskole og friplejehjem om en imponerende indsats, på trods af at det er en forholdsvis lille landsby. Der er udvist et meget stort engagement og frivillig indsats og der er også et godt samarbejde mellem foreningsliv, erhvervsliv og iværksættere. Man må dog sige at Sall som udgangspunkt ikke er så udfordret som mange af de andre kandidater da byen ligger i overkommelig pendlerafstand fra Århus.
- Med udgangspunkt i en udviklingsplan arbejdes strategisk med potentialer. Som en ret lille landsby er man lykkedes med at skabe nogle imponerende store initiativer som friplejehjem og friskole og har støttet godt lokalt op om whiskyprojekt og andre lokale fødevarer initiativer.
- Der er en lille fremgang, hvor selv en fastholdelse af indbyggerantallet i landsbyer kan være meget flot. Samtidig er der i dagligdagen, grundet de mange elever i skole og på plejehjem mange mennesker i byen, hvad enten de så sover indenfor eller udenfor byskiltet. Der er mange gennemførte projekter, med friplejehjem og friskole som de vægtigste. Sanering og fornyelse er også til at få øje på. Der renoveres og vedligeholdes et forsamlingshus, der ligger i bymidten, der nedrives huse og ændres på lokalesammensætningen i friskolen. Der er fokus på partshøring og egne fordele ved kommunale anlægsprojekter(cykelstien). Der er uden tvivl et stærkt engagement i byen, som på trods af sit beskedne indbyggerantal, har et aktivitets- og initiativsniveau som kunne udfordre en mellemstor provinsby. De mange foreninger vidner i høj grad om sammenhold og engagement, da de jo alle skal bestyres af bestyrelse og medlemmer. Der er også virkelig mange initiativer og et godt sammenhold. Der er trodset vanskelige vilkår som følge af skole og købmandslukning og selv om disse begivenheder er indtruffet før 2012, som er den baseline jeg vurderer ansøgninger ud fra, trækker flere af disse indsatser og nutidige handlinger træde dertil. En særligt indsats for energi, miljø og fødevarer er stærk på fødevareresiden, materialiseret i form af Sall Whiskeydistilleri, Oles gård og Viktualia. Hvorimod energi og miljø ses så belyst i denne ansøgning. At der er tale om en planlagt indsats er der ingen tvivl om. Det er flot organiseret og den årlige gennemgang af handlingsplanerne og deres aktualitet er helt i top, særligt evnen til også at vælge fra, eks. omkring Multihallen som følge af ændrede behov, er bemærkelsesværdig. Samarbejde med andre byer er også til stede. Haurum

og Sall har et udvidet samarbejde med lange traditioner, særligt på idrætssiden, som muliggør lokalsport, som ellers kan have trange kår. Der er i mine øjne tale om en meget attraktiv landsby med et stort engagement og en lokalbefolkning som vil fremskridt og fremtid. At skabe en friskole med lige så mange elever som der er indbyggere i byen er meget flot, og at man så også har vuggestue og friplejehjem med er endnu et plus. Der er tale om en driftig by i fremdrift med et flot og varieret erhvervsliv oveni. Det er en super flot og velkomponeret ansøgning til årets landsbypris.

- Mindre befolkningsfremgang i Sall by og større fremgang i Sall sogn. En række større projekter igangsat og gennemført (nedrivning, reovering og tilbygning). Initiativ til udvikling af Sall whisky destilleri samt forskellige fødevareinitiativer. Udviklingsplan siden 2010/11 med nye udviklingsmål og desuden samarbejde med nabolandsby. Etablering af friskole med stor elevfremgang samt etablering af friplejehjem. Mange og brede indsatser samt projekter (nye erhverv, nedrivning og forskønnelse) samt generel positiv udvikling.

Tim

- Er et eksempel på et stærkt foreningsliv og iværksætter kultur, der forenet med nye visioner for fremtiden har ført til en imponerende udvikling af landsbyen. Nytænkning og integration af immigranter står som et stærk brand. Ringkøbing-Skjern kommune opbakning til udvikling er også værd at bemærke. Men i forhold til de andre byer er Tim ikke så udfordret, byen har også en størrelse hvor samarbejde med andre landsbyer ikke er så påkrævet. Desuden har Tim allerede opnået anerkendelse for foreningslivet.
- Med udgangspunkt i udviklingsplan arbejdes med både traditionelle og mere strategiske indsatser – særligt de fysiske forhold og foreningsvirke. Mange fine og utraditionelle elementer og flot og givende initiativ omkring erhvervsnetværk.
- Fremgang i Indbyggertal – fremgang, uanset størrelsen er flot. Større projekter og initiativer er ombygning af timhallen brugshaven og foreningsudviklingen gode eksempler på. Blomsterkummer, flag, reovering af torv, julebelysning og etablering af græsarealer med slåpligt giver et 7 tal for sanering og vedligeholdelse. Engagement – man vinder ikke Dm i foreningsudvikling uden viljen og evnen til at stå sammen. Samtidig vidner alle de grønne initiativer som kræver frivillige og arbejdsmæssig indsats om sammenhold. I sammenligning med ansøgeren af prisen har man i Tim ikke trods det men udgået særligt vanskelige vilkår og det er fint. Tim Kraftvarmeværks investering i solfangeranlæg er en ægte energi/miljøinvestering. Planlagt udvikling er der tale om, at man lægger sig op ad en ældre udviklingsplan, som dog ikke i proces, opfølgning og fornyelse ser ud til at være stærkt organiseret og styret. Der er dog ansvarlige aktører på hovedområderne. Deltagelse i Vestrum og viljen til at stå sammen med andre landsbyer omkring udvikling/udveksling af kultur, udvikling af erhverv- og foreningsliv og et generelt styrket sammenhold, viser at Tim gør en aktiv indsats for at se ud over egne bygrænser. Skabelse og ikke mindst fastholdelse af et erhvervsnetværk, som rent faktisk bruger hinanden, er en flot bedrift. At netværket også støtter aktiviteter og udvikling i Tim viser, at man i landsbyen har forstået vigtigheden af at hjælpe hinanden og at man eksistere i kraft af hinanden. Udvidelse af Brugsen er samme historie – hjælp til selvhjælp. Integrationsindsatsen er også et plus for byen og for udenforståendes positive opfattelse af lokalsamfundet.
- Forskønnelse og udvikling af grønne/rekreative områder. Om- og tilbygning af Tim Hallen. Vinder af DM i foreningsudvikling i 2016. Udvikling af kommunikationsguide til

lokale foreninger samt fælles kommunikationstiltag. Investering i anlæg med solfangere. Udviklingsplan siden 2009, men ingen konkretisering af mål. Landsbyklynge-samarbejde via Realdania, men tilsyneladende begrænset samarbejde. Nogle gode og prisværdige projekter, men uklarhed om plan og mål for udvikling,

Generelt

- Jeg synes at det er en meget vanskelig opgave at vælge mellem de fem forslag. De vidner alle om et meget stort engagement og kreativitet. De fem landsbyer har meget forskellige udgangspunkter i forhold til størrelse beliggenhed og resurser, hvilket det gør indsatsen umiddelbart vanskelig at sammenligne. Men det der går på tværs af alle cases er:
 - En stærk fortælling om landsbyen, som et godt sted at leve.
 - En stærk vision om fremtid for landsbyen.
 - En kobling mellem kvalitetene i et stærkt foreningsliv og nytænkning på tværs af grænser som føder nye initiativer og samarbejdsformer.
 - En visualisering af betydning af, at kommunen anerkender indsatsen og bakker økonomisk op om de initiativer der tages.
 - Betydningen af at lade sig inspirere udefra. Det kommer til udtryk både i forhold til konkurrencer, kunstnere, indvandre, osv.
- Overordnet set er der dette år et sædvanligt højt niveau. Der er ganske vist færre ansøgere, men feltet indeholder ansøgere, der alle har et meget højt niveau også i sammenligning med tidligere års ansøgerfelter. Det har gjort opgaven vanskelig, for der er meget lidt, der adskiller top og bund. Der hvor mit valg er lagt, har jeg vægtet landsbyer med lidt længerevarende effekt og solid folkelig forankring.
- I ansøgerfeltet er det inspirerende at læse de forskellige bud på udviklingsmodeller med udspring i slogan (Glesborg), landsbyklyngeinitiativ (MiU), landsbyer kickstartet i samarbejde om områdefornyelse (Fursund) og i udviklingsplaner (Sall og Tim). De har alle fået fornemme resultater ud af det, og det viser meget fint, at lokal udvikling kan ske på mange forskellige måder og med forskelligt metodevalg, men vigtigt er, at det sker i beviste, strategiske og involverende processer. Det kan alle fem ansøgere dokumentere.